

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 4592-02-17

1

מספר בקשה: 15

לפני כבוד השופט עודד מאור
רשם בית המשפט המחוזי

אפרים כהן

מבקש

נגד

מדינת ישראל

משיבים

2

החלטה

3

1. לפני בקשה לפטור מאגרה בתביעה (מתוקנת) שהוגשה על ידי התובע על סך של 3,493,625 ₪ וכן עתר לפסיקה של סכום נוסף עבור נזק גוף פסיכיאטרי (שלא כומת) בגין ניהול הליך פלילי כנגד התובע, אשר היה נתון במעצר עד תום ההליכים במשך 1024 ימים, הליך אשר הסתיים ביחס לתובע עם זיכוי מחמת ספק.
 2. יצויין שראשית ההליך היה בתביעה שהוגשה ביום 2.2.17 לבית משפט השלום; כתב התביעה עבר מספר גלגולים ולבסוף, לאחר תיקונו השלישי, ביום 11.4.18 הועמד סכום התביעה על סך של 3,493,625 ₪ כאמור. קרי במסגרת סמכותו של בית משפט זה, ולכן הועברה התביעה מבית משפט השלום לבית משפט זה.
 3. ביום 24.9.17 התובע הגיש בקשה ראשונה לפטור מתשלום האגרה לבית משפט השלום, שם החלה התובענה דנן. הבקשה הוגשה בעקבות כתב התביעה המתוקן מיום 20.8.17 בגדרו נתבע סך של 2,497,200 ₪. הבקשה נדחתה בהחלטת בית משפט השלום מיום 9.1.18.
 4. כתב התביעה המתוקן השלישי הוגש ביום 11.4.18 לאחר שפנה לבית משפט השלום בבקשה נוספת לתקן את כתב התביעה, ולאחר שנינה אפשרות זו, ולאור סכום התביעה, העביר בית המשפט השלום את התביעה המתוקנת לבית משפט זה.
 5. עילות התביעה על פי כתב התביעה שהוגש בתביעה בבית השפט השלום ולאחר מכן בתביעה המתוקנת שהועברה לבית משפט זה – נותרו ללא שינוי, כאשר התיקון התייחס לראשי נזק וסכומים גבוהים יותר.
- אם בכתב התביעה המתוקן (השני) מיום 20.8.17 ראשי הנזק היו כדלקמן:

21

- 1 - נזק כללי בסך של 500,000 ₪ בגין נכות רפואית פסיכיאטרית;
- 2 - פיצוי בסך שך 530,000 ₪ בצירוף ריבית והצמדה בסך של 144,000 ₪ בגין שכר טרחה
- 3 שהתובע שילם לעורכי הדין שייצגו אותו בהלך הפלילי;
- 4 - פיצוי בסך של 133,200 ₪ בגין שיחות טלפון וקניות בקנטינה בכלא;
- 5 - פיצוי בסך של 80,000 ₪ בגין השקעתו בעסק שקרס בצירוף הפסדי שכירות;
- 6 - פיצוי בסך של 210,000 ₪ בגין העובדה שלא ראה את בתו התינוקת;
- 7 - פיצוי בסך של 300,000 ₪ בגין אובדן השתכרות, תאנים סוציאליים, הפסד עסקו, שמי
- 8 שכירות, מסי העירייה ציוד והפסד המוניטין בסך של 300,000 ₪;
- 9 - פיצוי בסך של 400,000 ₪ בגין בפגיע בשמו הטוב;
- 10 - פיצוי בסך של 100,000 ₪ בשל כאב וסבל;
- 11 - פיצוי בסך 100,000 ₪ משנזקק לעזרת הזולת;
- 12 - פיצוי בגין שהות בכלא על פי שיקול דעתו של בית המשפט השלום בגבול סמכותו תוך כדי
- 13 הפנייה לפסיקה, לפיה נפסקו סך של 3,000 ₪ לכל יום כליאה בתוספת הפסדי שכר.
- 14 ואילו בכתב התביעה המתוקן (השלישי) נשוא בקשה דנן, התובע טוען לראשי הנזק הבאים:
- 15 - פיצוי בסך של 3,027,000 ₪ בגין כל יום הכליאה על בסיס 3,000 ₪ לכל יום מעצר;
- 16 - פיצוי בסך של 405,000 ₪ בצירוף ריבית והצמדה בסך של 179,117 ₪, ולצרכי האגרה בסך
- 17 של 300,000 ₪ בגין שכר טרחה שהתובע שילם לעורכי הדין שייצגו אותו בהלך הפלילי;
- 18 - 21,625 ₪ בגין שימוש בטלכרט עבור שיחות הטלפון עם עורכי הדין לניהול תיק פלילי;
- 19 - פיצוי בסך של 50,000 ₪ השקעתו בעסק שקרס בצירוף הפסדי שכירות;
- 20 - פיצוי בסך של 60,000 ₪ בערכם דהיום בסך של 86,910 ₪ ולצורך תביעה דנן בסך של 50,000
- 21 ₪ בגין אובדן השתכרות, תאנים סוציאליים, הפסד עסקו, שמי שכירות, מסי העירייה ציוד
- 22 והפסד המוניטין;
- 23 - פיצוי בגין נזק גוף פסיכיאטרי.
- 24 6. בד בבד עם הגשת כתב התביעה המתוקן (השלישי, כאמור), עתר התובע לפטור מתשלום אגרת
- 25 בית המשפט והיא הבקשה שלפני.
- 26 7. התובע טוען כי עומד תנאים מצטברים שנקבעו [בתקנה 14 לתקנות בתי המשפט \(אגרות\), תשס"ז](#)
- 27 [– 2007](#) (להלן: "תקנות האגרות"): האחד – ההליך מגלה עילת תביעה, כתב התביעה המתוקן
- 28 מייחס לנתבעת רשלנות בהגשת כתב אישום שהובילה למעצרו שווא לתקופה של 1024 ימים
- 29 והוסבו לו בשל כך נזקים כלכליים ורפואיים כבדים. והשנייה – בשל מצבו הכלכלי הנפשי אין לו
- 30 כיצד לממן את תשלום האגרה. כנגד התובע מתנהלים הליכי פש"ר. הוגשה הודעה לתיק כי על-
- 31 ידי בית המשפט לפשיטת רגל ניתן היתר להמשך ניהול ההליך בבית משפט זה. בנוסף, נטען כי
- 32 היות והמדינה היא זו שלשיטת התובע אחראית לנזקיו הנטענים והינה הנתבעת בתיק, הרי שאין
- 33 במצב זה לחייב אותו לשלם האגרה בגין ניהול ההליך.
- 34 8. המדינה התנגדה לבקשה.
- 35 ראשית, נטען כי התביעה הוגשה בשיהוי ניכר (פסע לפני תקופת ההתיישנות).
- 36 בנוסף, נטען שהבקשה הקודמת לפטור מאגרה נדחתה תוך כדי שבית המשפט עמד על כך
- 37 שהתביעה חסרת בסיס, למצער ביחס לגובה התביעה המוגשת על סף תקופת ההתיישנות.
- 38 בהקשר זה, לא רק שהתובע לא כימת את תביעתו באופן ראלי ולא נקט משנה הזהירות הנדרשת

1 לשם כך לצד העמדת תשתית ראייתית שתתמוך בעילת התביעה לצורך פטור מאגרה, אלא הגדיל
 2 לעשות והעמיד את סכום התביעה על סכום הגבוה ממיליון שקלים מסכום התביעה המקורית.
 3 הנתבעת הפנתה בעניין זה לעקרונות פסיקתו של בית משפט העליון בעניין בוסירה ומרית ([רע"א](#)
 4 [4083/15 בוסירה נ' המוסד לביטוח לאומי](#), דינים עליון 2015 (155) 362 בפי' 8 (2015); [רע"א](#)
 5 [430/07 מרית ואח' נ' משרד המשפטים ואח'](#), דינים עליון 2007 (43) 1432 (2007)) ולפסיקה
 6 האחרונה (ראו למשל ע"ר (מחוזי ח') [52331-03-18 הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ נ'](#)
 7 [שולדר](#), דינים מחוזי 2018 (70) 1406 (2018). נטען, כי על פי הפסיקה אחת מתכליותיה של חובת
 8 תשלום האגרה היא לתמרץ את התובע לכמת את תביעתו כדבעי, באופן הולם לסעד הנטבע, ולא
 9 להפריח כל סכום לחלל האוויר במטרה שסכום זה ישמש כנקודת מוצאו למשא ומתן.
 10 **באשר לעילת התביעה** נטען, כי הזיכוי של התובע היה מחמת ספק, ואילו שני הנאשמים
 11 הנוספים באותה הפרשה הורשעו, בין היתר, ברצח, ועל כן אין משמעו שהמדינה התרשלה
 12 בהגשת כתב האישור כנגד התובע. לראיה התובע נמנע מלפנות למותב שדן בכתב האישום שהוגש
 13 נגדו ומכיר את כלל הראיות שהיו בתיק הפלילי, ולהגיש בקשה לפסיקת הוצאות הגנה והפיצוי
 14 לפי [סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977](#) (להלן: "[חוק העונשין](#)"). המדינה סברה כי לאור
 15 הראיות שהיו קיימות בתיק הפלילי, הבקשה לו היתה מוגשת – היתה נדחית מכל וכל.
 16 זאת ועוד, לשיטת המדינה חלק ניכר מטענות התובע – לדוגמה "לא היה יסוד לאשמה", "נסיבות
 17 אחרות מצדיקות זאת" – אינן עילות בנוזיקין, אשר מקורן [בפקודת הנוזיקין \(נוסח חדש\)](#), תשכ"ח
 18 -1968 (להלן: "[פקודת הנוזיקין](#)"), אלא טענות לפיצויים לפי [סעיף 80 לחוק העונשין](#), אשר מקומן
 19 להתברר לפני המותב שדן בהליך פלילי – ולפיכך דינן להימחק מכתב התביעה בגין היעדר עילה.
 20 חלק אחר מעילות- נזקים נטענים- נטענות בכפל (לדוגמה "הפסדי שכירות" ו"דמי שכירות").
 21 נטען, כי התובע לא הציג אסמכתאות לביסוס נזקיו (לדוגמה, תשלום שכר טרחה לעורכי הדין
 22 בהליך פלילי), זאת שעה שסכום התביעה עומד על סך של 3,493,625 ₪ וסכום נוסך בגין נזק גוף
 23 פסיכיאטרי - סכום מופרז שלא נתמך באסמכתאות, זאת בניגוד להוראות [התקנה 72 לתקנות](#)
 24 [סדר הדין האזרחי, תשמ"ד – 1984](#) (להלן: "[התקנות](#)").
 25 ביחס ל**מצבו הכלכלי** של התובע המהווה התנאי המצטבר השני בהתאם להוראות התקנה 14
 26 לתקנות האגרות נטען, כי אומנם התובע אכן מצוי בהליכי פשיטת הרגל, אולם אינו מגלה מלוא
 27 הנתונים הרלוונטיים הנגעים ליכולת הכלכלית למימון האגרה כנדרש לפי תקנות האגרות
 28 והפסיקה: לא צורפו מסמכים עדכניים (תלושי שכר של התובע ורעיותו, הסכם שכירות עדכני),
 29 מדפי הבנק עם פרוט הפעולות שנעשו בחשבון עולה כי קיימות הפקדות במזומן והמחאות שלא
 30 דווחו, קיימים חיובים בגין כרטיסי האשראי ואילו לבקשה לא צורף פרוט של חיובי האשראי
 31 (וכו'), לא פירט התובע ניסיון לגייס כספים על מנת לממן את תשלום האגרה ולו באופן חלקי.
 32 יוצא אפוא כי התובע לא הרים את נטל ההוכחה בדבר העדר היכולת הכלכלית.
 33 9. בתשובה התובע חזר על טענותיו, והוסיף כי אין לו אמצעים לשלם את האגרה שכן הוא נמצא
 34 בהליכי פשיטת הרגל, ניסיונותיו להיעזר במשפחתו וקרוביו לא צלחו; ביחס לעילת התביעה
 35 הוסיף התובע כי טענותיו "כולן מכוונות להתרשלותה של המדינה" ומפנה להוראות [הסעיפים 35](#)
 36 ו-[36 לפקודת הנוזיקין](#) וכי מסלול תביעה הפיצויים לפי [סעיף 80 לחוק העונשין](#) אינו המסלול
 37 הייחודי וכי הפסיקה הכירה בפיצוי אזרחי בגין מעצר שווא; באשר לסכום התביעה המופרז נטען

- 1 תוך הפניה לפסיקה כי לא נדרש להוכיח את הסכום המלא בראיות מוצקות כבר בשלב הבקשה
2 לפטור מאגרה.
- 3 10. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.
- 4 11. ראשית, אינני מוצא מקום לחזור ולדון בשנית ביחס לעילות התביעה והסעדים שנתבעו
5 בגין, אשר היו בפני בית המשפט השלום, נידונו בהרחבה והוכרעו בהחלטה מיום 9.1.18.
- 6 12. כאמור, הבקשה לפטור מאגרה בגין כתב התביעה המתוקן השני נדחתה. בית המשפט
7 השלום קבע כי באשר לעילת התביעה (בגרסתה דאז) הואיל והרף הדרוש לצורך הבקשה לפטור
8 מאגרה אינו גבוה ומשאין מדובר בתביעה חסרת סיכוי, אזי התנאי הראשון מתקיים בשאלת
9 החבות, ואולם משאין די שכתב התביעה מגלה עילת התביעה, אלא שיש צורך לבחון האם עילת
10 התביעה מגלה עילה ביחס לסעד המבוקש. והנה כי כן, באשר לראשי הנזק שנתבעו נקבע כי
11 חלקם נעדרי עילה (נזק בגין נכות רפואית פסיכיאטרית, נזק בגין שכ"ט לעורכי הדין שייצגו את
12 התובע בהליך פלילי, הוצאות בקטינה, פיצוי שלא ראה את הבת הקטינה, בגין פגיעה בשמו
13 הטוב וכו'), חלקם לא בוססו כלל במישור הסיכוי לקבלת התביעה בעניינם, במילים אחרות
14 התביעה נוסחה בחוסר זהירות שכן אם התובע היה נדרש לשלם האגרה בגין כל אחד מראשי
15 הנזק הנ"ל היה מנסח את התביעה באופן מידתי יותר.
- 16 13. עיננו הרואות כי התובע לא רק שלא פעל בהתאם להוראות בית המשפט השלום לנסח את
17 כתב התביעה במישור ראשי הנזק באופן זהיר יותר תוך שהניח תשתית עובדתית שמגלה עילה
18 לתמיכה בכל אחד מהם בצירוף אסמכתאות, ותוך הבהרה על איזה בסיס הסכומים נתבעים
19 וכיצד כוונת התובע להוכיח זאת, אלא העמיד את סכום התביעה על סך של 3,493,625 ₪ מבלי
20 שחל שינוי כל שהוא בעובדות.
- 21 14. מעבר לכך שלא חל שינוי בעילות התביעה ובעובדות בגינם הסעד המבוקש עלה בכ-
22 1,000,000 ₪, התובע לא טרח לצרף אסמכתאות לביסוס נזקיו הנטענים. ודי אם אפנה לדברי
23 בית המשפט השלום לעניין העילות התביעה.
- 24 15. בנוסף, ובאשר להתקיימות התנאי השני בהתאם לתקנה 14 לתקנות האגרות, נדמה כי
25 התובע לא הרים את נטל ההוכחה בדבר היעדר היכולת הכלכלית לצרכי הבקשה זו: לא הוגשו
26 מסמכים עדכניים ביחס להוצאות והכנסות שלו ושל בני משפחתו, עיון בדמי החשבון שצורפו
27 מלמד כי מופקדים כספים שלא דווחו.
28 לא די בטענה כי המבקש נמצא בהליכי פשיטת רגל. אין בהם – כשלעצמם – כדי לבסס העדר
29 יכולת כלכלית, וכפי שיוצג להלן, המבחן אינו רק יכולת אישית אלא גם יכולת לשלם את האגרה
30 ממקורות אחרים – וכפי שמודה המבקש, אלה בנמצא.
- 31 16. אם לא די בכך, הנני מתקשה ליתן פטור מאגרה גם לאור הסדר שכר הטרחה שלפיו בא-
32 כוחו של התובע יהיה זכאי ל-50% מהסכום שיפסק וייגבה.
- 33 17. כאמור, ממילא צורפה לבקשה זו העתק הבקשה שהוגשה לבית המשפט של פשיטת רגל בה
34 הצהיר המבקש והציג התחייבות של צד שלישי לשלם את כלל הוצאות ההליך דכאן, וגם בשל כך
35 ניתן לו ההיתר לנהל הליך זה, הרי על פי ההלכה במצב דברים זה- אין להיעתר לבקשה לפטור
36 מאגרה.
- 37 18. לאור האמור לעיל, הבקשה נדחית.

1 19. על התובע לשלם האגרה כדין תוך 30 ימים.

2 **החלטה זו ניתנה על ידי כרשם.**

3

4 ניתנה היום, ז' כסלו תשע"ט, 15 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.

5

6 עודד מאור

7

8

9